

GAZETA TRANSILVANIEI.

Gazeta este de 2 ori: Mercuria si Dumineca, Foli, candu concedu ajutoriele. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl. pe 1/4 3 fl. v. a. Tieri esterne 16 fl. v. a. pe unu anu seu 3 galbini mon. sunatoria.

Brasiovu 17/5 Novembre 1866.

Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Tacs'a timbrala a 30 cr. de fiacare publicare.

MONARCHIA AUSTRIACA

Transilvani'a.

Nr. 4536/1866.

Autografu imperatescu.

Dela in. presidiu alu r. cancelarie transilvane a venit urmatori'a scrisore de mana preinnalta:

Iubite conte Haller! Intocma, precum locuitorii celorlalte regate si tieri ale Mele, au datu numeroase documentari de promptitudine activa si de resemnatiune patriotica si locuitorii marelui Meu principatu Transilvania, cu tote, ca in epoc'a resbelica de curundu trecutu nu au fostu nemediilocitu atacati, si cu o promptitate demna de recunoscintia tote clasele poporimeii au urmatu la chiamarea de a intari poterea armatei spre a ajuta la apertarea patriei.

Acoste documente de credintia adicta si de nobile sacrificare Mi-a miscatu de bucuria anim'a cea atatu de suparata prin evenimentele in-template.

Deci Ve insarcinesu, ca pentru documentarile cele numeroase ale promptitatiei la sacrificia patriotice si la participarea pentru ostasii raniti si bolnavi se le faci cunoscuta multiamirea Mea, precum si tuturor claselor poporimeii marelui Meu principatu Transilvani'a, pentru promptitudinea, cu care au urmatu la chiamarea, spre a contribui la extraordinari'a intregire a armatei.

Iglau 6 Noembre 1866.

FRANCISCU IOSIFU m. p.

Acesta preanalta scrisore de mana se aduce prin acesta la generala cunoscutia.

Clusiu in 13 Noembre 1866.

Dela regiulu Presidiu gub. transilvanu.

Brasiovu 16 Nov. Pre'naltolu autografu de susu alu Mai. Sale ne a castigatu una satisfactoria bucuria, ne a mangaiatu animile cele, ce din timpulu, candu cetiramu asemenea autografu publicatu pentru regatulu Ungariei, si pana in momentulu de facia, innota intre frica si sperantia, nucumva acelu autografu se intielaga si pe locuitorii m. pr. Transilvani'a intr'una, ceea ce ne ar' fi maritu temerea, ca uniunea Transilvaniei cu Ungari'a ar' fi unu ce subintiesu; ne au maritu inse acum sperantiele, ca Praegratosulu Nostru Monarcu si Mare Principe se va indura ca unu parinte induratu a ne sustiene si apara separatulu dreptu de statulu patriei nostre Transilvani'a cu autonomia propria. Simtiemintele cele mai omegiali de aderintia si multiamita se voru reinnoi in tote anele bunilor patrioti!

Revista diurnalistica si „W. Z.”

„Concordia” in Nr. 83 descordesa atatu credintia politica catu si onorea Redactiunei Gazetei; descorda inse si spiritulu natiunale de a sacrificia. Abnegandune dar', se ne dora pentru acesta mai multu.

In art. „Colecte si fonduri etc. Clusiu 20 Oct. enumera unu cor. pseudonimu „W. Z.” colectele si fondurile facute, dicundu: „Se vedemu inse, ore romanii tocma in aceste tempuri forte grele nu s'au si cam saturatu de colecte”, desmentandu prin acesta dela „banulu natiunale” pentru academi'a de drepturi. Tocma avemu unu respunsu aproposu si dela:

„Clusiu 9 Nov. Nu sciu, cine e acela, care cutesa a ni se pune ca unu noru pe intreprinderile, a caroru realizare totu sufletulu trebuie se o dorasca. Parenise, ca unu corespondinte pseudonimu 'si sfarama capulu ca judeulu neadormitu alu lui E. S. a ne descredita duit'a curatantie simtiemintelor nostre na-

tionale inaintea publiculu, de cutesa a esi din loculu nostru in marele publicu cu desmentari cu totulu opuse consimtiurilor nostre; pentruca, dora nu va fi nimeni atatu de usioru catu se creda corespondintelui din „Concordia”, 28 Oct. art. intitulatu:

„Colecte si fonduri facute de romanii transilvaneni”, care scrie cu dat'a de aici 20 Oct. unele ca acestea: „nu mai credu se fia neci unu romanu asia de prostu, ca se mai de macaru unu cruceriu spre asemenea scopu mare, pana nu va vede statulele academiiei confirmate de Mai. S'a”, se creda dicu ca noi Clusianii n'am sci, ca statulele de academiiei nu se confirma, pana candu nu se afla fondulu liquidu si neproblematicu pentru redicarea ei, si cumca noi Clusianii amu fi duemani unei idei mantuitorie, care singura fara neci o greutate ne ar pote acoperi lips'a cea mare de totu felulu de institute de crescere, pentru care ori ce amicu alu venitoriulu natiunei, trebuie se misce tota petr'a spre a se face catu mai curundu corpu. Nu ne place neci desmentarea, ce se afla in cuvintele coresp. mai la vale: „Se vedemu inse, ore romanii tocma in aceste timpuri forte grele nu s'au si cam saturatu de colecte.” Aceste inca le respingemu cu tota indignatiunea din sfer'a cugtarilor nostre. N'am vre, Domne feresce, ca cineva se creda, ca noi n'am dori, seu neamu opune catu de pucinu la acceptat'a introducere a serbarii constitutionale din 26 Oct. cu atatu mai pucinu, ca singura idea imputata cu ea, idea sacrificarii „unui banu natiunale” in acea di pe totu anulu, face importantia acestei serbari anuale, preste tota chibsuirea unui omu usioru la judecata, mai afundu batatoria in inflointi'a si consecintiele ei morale, decatu tote colectele cate au facutu natiunea romana de candu a fostu gonita de sorte, ca se nu i mai fia ertatu a se ingriji cu poteri unite de inaltiare s'a, pentruca idea acest'a ascunde in sinulu ei unu tesauru, una fontana nescata de binecuvantari. — Nu suntemu atatu de amortiti in zelulu natiunale, incatu se potemu si numai visa, cu cor. „W. Z.” candu dice, „ca romanii au facutu destulu si inca pre multu”, ca cum ar vre se dica, ca acum nu mai trebuie se se ingrigiesca de mai multe! — Ca Blasianii au 17 mii din obl. urbariali, se faca ei. Se faca deca potu; ar' face inse de securu, deca s'ar uni toti romanii la sacrificia ca Muntenii, seu si numai la darea „banului natiunale” spontanu, si totu ne mai remanu multe de facutu, ca lipsele nostre sunt legionu!

Onoratulu publicu se scia, ca acest'a nu e opiniunea Clusianiloru, ci „W. Z.” trebuie se fia una fientia din regiunea fictiuniloru. Noi vomu dovedi acesta prin fapta catu mai curundu in publicu, pana atanci etc.

Redactiunea Gazetei Transilvaniei se bucura de asemeni eospectorari nobile si 'si tiene de problem'a onorei sale a face la acelu articlu subscrisu „W. Z.” si ea urmatoriele ilustratiuni:

Avemu eosemple cu totulu impuitoria despre ingrigiri si incordari una preste alta si fara resufletu la tote natiunile conlocuitorie, tocma in provederea s'a cu academiiei de drepturi. Lasu, ca fratii sasi sunt provediuti cu c. r. academiia din Sibiu, dar' apoi fratii maghiari neci pe de diumetate atatu de numerosi ca noi in Transilvani'a, dupa ce 'si castigara academi'a din Clusiu cu spesele statului, apoi totu nu se multumira neci cu atata, ci-si mai redicara si in M. Osiorheiu si in Aiudu alte doue. Ore ce bine ne voiescu noue cei ce ne desmenta dela acesta conditiune de viatia politica, manandune numai la rami de industria?! De pe ungi se cunosce Leulu. — Hei! evangelico-refor-

matii ambla in tota tier'a din casa in casa necontenitu, indemnandu si cersindu statulu pentru redicarea de institute, catu si tocma acum pentru sustienerea juniloru la scole mai inalte, aduna ajutore atatu in grantie, catu si in vestiminte si bani, fara ca se se afle cineva din sinulu loru, care si numai se scape din gura vreo vorba, ce ar pote aduce vreunu indiferentismu seu ar pote desmentá dela asemenea colecte pentru binele loru atatu natiunale catu si confesionalu.

Protestantii in genere sunt atatu de cuminte, atatu de aprofundati in planurile loru basate pe mic'a inse solidarita loru potere pentru unu viitoru mai bunu, in catu si latiescu activitatea prin felu de felu de reuniuni, active, chiaru si preste tota suprafacia pamentului, d. e. minunile reuniunii G. Adolfiane (Gustav-Adolf-Verein) cu a carni ajutoria vedi, ca resaru ca buretii institute si beserici nu numai pe la noi, prin Bucuresti si alte locuri ale Romaniei, dara chiaru si prin Constantinopole si alte parti continentale, lucrandu pre sute ei dora mii de ani inainte totu odata si la scopurile loru natiunale, precandu noi totu mai asteptamu indiesitu a ni se redica si noue dupa dreptu o academiia de drepturi de catra statulu, si de vomu mai astepta, totu desierti ne vomu cam afla, pana candu nu ne vomu inorede mai multu si noi in puterile nostre si cu o intielapta folosire a loru, fara ca cineva se simta seu se se asupresca, se ne intrunimu, spre a ave unu sorginte, una fontana, din care se ne potemu implini defectele cele strigatorie, numai in vatr'a noastra. — Fiti securi, ca neci pre aici nu se afla multi, cari so nu fi incuviintiatu idea serbarii de 26 Oct. si a banului natiunale, care singuru ne pote ajuta la o inaltiare fara oatu de pucina greutate si fara ca se simta cineva chiaru si candu ar sta pe gutui alpele celu mai grandiosu alu paupertatii. Apoi vedendu Maiestatea odata generala nostra dorintia, atunci oredu, ca vomu fi ajutati si din partea statului, pana atunci? nu, nu oredu. —

Ce privesce la intrebarea: „Si unde este comitetulu alesu si confirmatu pentru scopulu acesta?” adica a infierarii academiiei, apoi D. „W. Z.” scie, ca „Asociatiunea” noastra, pentru cultura poporului romanu, are si mai mare probleme de deslegatu, in favorea culturii poporului romanu, decatu ce sunt acele, cu care s'a ocupatu pana acum, pria urmare in resortulu ei cade si conluorarea la redicarea unei academiiei de drepturi si pentru agricultori generalisarea sciintieloru celoru mai practice agronomice ex professo, ca poporulu cu cate unu stipendiu mii de ani nu se va cultiva. — Apoi cultura poporului romanu cere, ca pe viitoru a fara de preoti, si notari, dascali, inca si din oei ce au dreptulu politicu de reprezentatiune seu dreptulu de alegere, ar fi bine se fia initiati oatu de multi catu de oatu si in cunoscutiele drepturiloru tierii, ca toti juristii voru ave si dreptulu politicu fara censu, care oroum, dar' va fi mai mare, decatu se potemu fi cu elu bine reprezentati! Asia academiia romana! ca 'n academiiei cu limba neromana greu de intiesu abia se resolvesa a invetia dreptulu vreo cateva ducene de juni, cam cum potu pe dupa usi si cu mari sacrificia de tota categoria, — prin urmare „Asociatiunea” e si detoria misiunei sale a suplini acestu defectu mare, capitalu alu poporului romanu, care i inchide calea de a se lumina in sciintiele drepturiloru si obligamintelor sale cu inlesnire. Apoi, deca vre adunarea Asociatiunei, va soi ea face statute de academiia si va soi midiloci si confirmareloru, numai se fia mai antain substrate, paralele Dle. Apoi se mai soi Dle „W. Z.”, ca acesta e unu lucru filantropicu: a face pomana pentru cea mai sermana natiune dintre tote natiunile

din Austria în respectul institutelor de cultură. Si legile în vigoare despre Reuniuni, — le am studiatu Domnulu Meu, ca numai în ele am aflatu mantuirea pentru unu poporu fostu atatu de încatusiatu: — ele nu pretindu statute întarite, Domnule, pentru a castiga materialulu, ci deca n'am avé „Asociatiunea“, e deajunsu dupa lege a asterne statutele infintiandei respective Reuniuni la înaltulu r. guberniu; si fara a mai astepta confirmarea s'eu întarirea ioru poti totu lucra la asemené opu filantropicu; se 'ntielege, ca deca are omulu la acésta pasiune, ardóre si nu e atatu de nefericitu, încatu spre daun'a natiunii lui se caute totu noduri în papura, se desmente supt feliu de feliu de protecste patimasie s'eu ambitioase dela întreprinderi atatu de imperiosu reclamate de trist'a nóstra stare în punctulu institutiuniloru.

Sermana natiune romana! Câte mile si colecte au facutu fiii tei pana adi; candu la unii arsi, candu la altii grasi, candu la bonuvivani, candu la inundati, ma si la oersitori de institutute din tieri straine, la privati si ticalosi, la destepti si betivi de tóta limb'a; si pentru tine se se afle inca desmentatori si póte, ca inca chiaru dintre fiii tei, cá se mai remani batuta de tóte viscolele, cine sci, pentru ce alte fatalitati! pre tene, care esti góla cá napulu de vestmentele ce ti le cre asprimea elemintelor politice, candu strigi cu voce ragusita: filoru! fiiloru! góla sunt si nu me'mbracati! flamanda sunt si nu-mi întindeti si mie macaru unu banuti pe anu, cá se mi se revenéca scheletulu vietii spirituale, care mi a mai remasu din torturile secloror barbare, mie care cu plete de doliu me umilescu a cadé cá o lipitura la pragurile straine, inca totu numi pregatiti unu copersiu de asilu alu vietii mele, ce spre nenocirea Vóstra me lasati ér' ecspusa?! Pre tene scumpa natiune te impinge unu dermentatoriu cu vórb'a, ca pentru tene au facutu destulu fiii tei, si tu nu ai unde se'ti pleci capulu! —

Nu despera, mama iubita, ca acum fiii tei cei bravi concurgu toti pe întrecute cu daruri si sacrificia, spre ati înaltia locuint'a vietii tale, care ne este mai pretioasa de catu a nóstra. Inceputulu s'a facutu si cerulu se ne ajute! cá se vedemu si finele palatiului teu, a academiei de drepturi, în care te vomu asedia, cá se'ti recapeti puterea perduta, ca numai „Sciinti'a e puterea!“ —

Eram se uitu. Ce mancarime simtiesci în stomaculu Dtale „W. Z.“ de te încerci a descridita intru atata pe Redactori înainte publicului loru? Au socotesci, ca cei ce au avutu tari'a de caracteru a se resolva, spre a fi în orce împregiurari fideli nutritori si aparatori ai bine-lui natiunii, si inca în santiani'a consciintii, n'ar avé mai mare incredere înainte natiunii, de oatu unu privatu óre care, care n'a aratatu probe cá aurulu în focu, de sincera credintia si fidelitate catra natiunea s'a? Si Redactorulu „Gazetei Transilvaniei“, care mai multu din sacrificiale sale proprie a începutu în folosulu natiunii sale, nu unulu neci dóne, ci mai multe fonduri, premergundu ultimulu cu ecsemplu si de sacrificia fórté mari pentru pitic'a lui stare si pré miei pentru ardórea si pietatea s'a catra binele natiunii, n'ar fi îndreptatitu a astepta una încredere catu de mare, cá unu feliu de recompensa a spontaneelor sale sacrificia?! Dar' elu neci o a visatu de asia ceva acum, candu avemu la mediulocu Asociatiunea.

Vedi se'ti istorisescu ceva tiegnosule si invidiosule „W. Z.“: În sér'a de 29 Oct. a. c. indata, dupa ce mi odihnii consciint'a de fiu alu natiunii romane cu unu sacrificiu de 1000 fl. consantitu pentru binele natiunii mele, spre scopulu redicarii unei academii de drepturi si initiarei poporului romanu în sciintiale agronomice, eram la una masa stralucita, încungiurata de óspeti din elit'a nemtiloru si maghiariloru de aici; si fiinduca sórtea m'a facutu si direttore la gimnasiulu loru, în care inse au crescutu multi din barbatii, ce se afla adi în fruntea romaniloru si unii chiaru în posturile cardinali ale tierii, si în care si adi se afla, mai multi de a trei'a parte, teneri romani, între toate resuscitai idea, (me rogu de ertare Dle „W. Z.“ se nu te supei éra pentruca mai începui unu fondu) idea începerei unui fondu pentru redicarea gimnasiului superioare. Toastele redicate intru familiarisarea acestei idee indata avura efectu; se facu oferte unulu dupa altulu; acrisei la Ecselenti'a S'a D. episcopu si supremu

directore de Fagarasi, ca am începutu fondulu. N'aveam statute Dle; Ecselenti'a S'a 'n întarése; si cu emisu din 7 Nov. Nr. 2521/1866 me denumesce Curatoré alu începutului fondu, pe candu cerusem se denuméca unu comitetu: si éca strainii cunoscu mai bine pe Iacobu Muresianu, decatu Dta „W. Z.“ si 'mi încrediuara unu fondu mare, la unu gimnasiu mare fara se dica, ca am lucratu „cá pe olaca“, cum dici. Ce vrei acum Dle „W. Z.“? candu te încordi a depopularisa pe bietulu Redactoré alu Gazetei?! Asta e multiamit'a lumii!!!

Primecece 'mi inse parol'a Dle, ca nu voi odihni, pana candu nu'ti voi arata ranele, cá se'ti bagi degetele cele pripite în ele, cá asia se credi, ca Redactorulu Gazetei e mai devotatu natiunii romane decatu Dta. —

Blastu 16 Oct. 1866.

(Inchiziare.)

Dara D. G. Baritiu se adreséca catra unii publicisti despre cari voiesca a sci, ca voiescu a pasi cá conducatorii natiunii si se róga de ei a) se vórbéca chiaru si determinatu în programele sale; b) se nu mai dica Romanului: s'eu dieta, s'eu congressu, s'eu federalismu dupa nationalitati, s'eu legile din an. 1863.

Acum încatu pentru adresarea supradisa a D. G. Baritiu din partemi, de cumva în decursulu acesta, de candu ni s'au scambiatu lucrurile cu caderea D. Schmerling, asi fi fostu norocosu a vedé prin Gazet'a ori prin „Concordi'a“ pasindu la mediulocu nesce barbatii însemnati cu programe subscise, asiu tacé, asteptandu se vórbéca aceia, ce ar fi esitu cu programele; — inse fiinduca de asia numi aducu aminte se fiu vedutu, în tém'a, cá nu cumva pre nevedute si nesciute se mi cadia în carea presupunerea, ca asiu fi cutesatu a voi a fi, ori a pasi de conducatori natiunii, din aceea, ca cá unu fiu alu ei, oare am invetiatu si eu ami înzemuá bietecele cugete si dorintiele pre harte, m'am rogatu de barbatii însemnati ai natiunii se pasiesca si se lucre în interesulu natiunii, candu tóta lumea se misca, si prin trecatu mi am exprimat si unele pareri proprie despre aceea, oa ce ar fi de facutu; — dici cá nu cumva din acestea se cadu în prepusu de a aspira la rivalismu cu barbatii recunoscuti ai natiunii romane, asecuresu pre D. G. B., ca asia aspiratiune mie prin capu nu mia amblatu, — ca-ci deca trecutul meu (care o scie Dsa, ca e sourtu) si pusetiunea mea îndreptatiau la asia ceva, nu scriam rogandu pre altii, ci punendume în frunte provocam la activitate. — Asia mie subsemnatului, si sci ca si altoru cari au mai scrisu cá mine, — fara neci o cale ni se adreséca voi ri de a fi conducatori. — Ma si indresnescu a aduce aminte D. G. Baritiu, ca pentru publicu sunt si periculóse atari adresari, ca-ci atunci multi romani, cari departe de ougetulu de a voi a fi conducatori ai natiunii scriu cate ceva spre lemurierea ideelor, — în téma ca si voru provocá stampa de ambitiosi si obtrudatori, nu voru mai scrie*) si eu sum de parere, ca asia ceva n'ar fi pre bine. — Ei! Dle Baritiu cari sunteti conducatorii natiunii, sunteti conducatori, — ve recunósce natiunea cá atari si numai actiune(?) potesce, si ve recunoscú si strainii cá atari, — deci n'aveti de a ve teme, ca ve voru întrece nesce iitianti, cari inca n'au neoi ouragiulu a si scrie numele la publicarile sale si cari deca n'ai cetitu Gazet'a si Concordi'a superficialu ai potutu vedé, ca numai cenceasou se pasiti aceia, pre cari ne amu dedatu a ve vedé înfruntea natiunii la activitate, si adaugu, caróru de le ar si plesni prin minte nebuni'a de a pasi cá conducatori, aru fi derisi cá nesce oi capie.

Incatu la a) sum si eu de parere, ca cei ce pasiescu si vórbéscu si premergu, se le facu oatu mai esactu si mai corectu, — mie inca mi érá batatoriu la ochi candu vedeam, ca unii nu recunoscú legitimitatea scambiariloru si totusi iau parte la alegeri, nu recunoscú legitimitatea dietei din Pest'a si totusi alegu si tramitu pentru diet'a de încoronare; — dara ce se faci, aceste au fostu pareri deprinse si în fapte, cauta se fimu cu tolerantie facie cu ele, si aceia pre cari se dedara natiunea ai vedé în frunte se fia pasitu cu energia la mediulocu se dè lucrului careva direptiune, ca ci s. Pavelu dice: „Pre

*) Noi inse amu roga pre toti romanii scriitori, cá în interesulu publicu nice se cugete macaru, ca fara pecatu potu tacé. — R.

unii cá acestia (ce retacescu) voi cei sufletesci îndreptatii în spiritulu blandetiloru.“ — Éta sum de parere se scriemu si se nedescoperimú parerile cu totii, cum vomu sci mai bine, — cari inse sci si mai bine, aceia se scria si se vórbéca si mai bine, ca-ci publiculu va sci desclini cele bune de cele rele, bunulu se recomanda în sene, si apoi retacirei, nu va negá D. Baritiu, ca sunt opusi cu totii.

Incatu la b) deca Dsa ne róga se nu dicemú „diet'a s'eu congressu“, din partemi lu ascultu, ca-ci si eu carele aci vediu, ca pre mine me atinge rogarea, numai atat'a am întielesu, ca careva din dóne netrecutu se fia, acum parintii patriei castige ce vedu, ca va fi mai bunu; pentruca totusi crediu, ca deca regimulu provocanduse la manifestulu din 20 Sept. 1865 si la liber'a transactione între popora n'ar voi se scia de locu de trecutu, în urma neci D. Baritiu n'ar întârdiá a intrá într'unu congressu, în carele romanii se se dechiare pentru un'a ori alt'a, fia si pentru continuitatea de dreptu. — Incatu inse adauge, ca se nu dicemú neci s'eu federalismu dupa nationalitati s'eu diet'a din 1863 — cu acesta nu sci ce va se întielega, ca-ci eu neci am cetitu undeva asia contrapune, neci stá diet'a din 1863 în opunere cu federalismulu ma adaugu, ca precum s'au prefacutu împregiurarile dieta din 1863 presupune federalismulu, si acest'a luatú în întielesulu liberu ne dá diet'a din 1863! — Vede dara D. G. Baritiu ca neci cei ce voiescu si vórbéscu de federalismu nationale nu sunt în contra continuitatii de dreptu si a terenului legale, ci inca chiaru dorescu atare constituire a imperiului, din carea de sene se cura terenulu nosiru legale. — Apoi ca-ci unii se mai estindu de acasa din Transilvania si mai departe, si opinéca, oa cum ar fi bine se se constitué si organisese totu statulu, eu credu, ca si chiaru eu de o asiu face n'asiu stricá nemica, pentruca D. Baritiu scie, ca eu inca platescu dare, carea se aplica nu numai în Transilvania ci în totu statulu: asia dara sustienenduse neatacata program'a nationale speciale, precum place D. Baritiu, pentruce se nu ne interesamú si de organisarea statului, cá aceea se coresponda pre catu se póte si dorintiloru nóstra!?

În urma D. G. Baritiu se apropia de inchiziarea articolului cu „deducerea, ca romanii transilvani în cestuni strinsu politice privitorie la reorganisarea monarchiei, si mai alesu la împacarea diferentiloru cu Ungari'a, precum si la camplanarea pretenziuniloru internatiunali din Ungari'a, nici chiaru cu connatiunaliiloru de acolo, romani de unu sange si de o limba, nu potu face osus'a comuna.“

Acestea le opinéca D. G. Baritiu nu cá mandatiarulu natiunii, ci cá unu barbatu la totu casulu din cei mai respectati si mai competinti, si natiunea romana i va si luá în tóta consideratiunea acésta parere, si de i se va vedé corespondiatoria, se voru departá tóte alte pitice; — cu tóte acestea inse din partemi, candu asiu avé dreptu se votescu, de asiu fi chiaru si numai singuru, asiu votá contra; — pentruca eu asiu luá în consideratiune, ca dupa catu mi ajungu si sponu marginitele cunoscintie, romanii austriaci sunt diumetate în Transilvania si diumetate în Ungari'a, asiu ratiociná asia, oa unii fara altii nu potemu mai nemica si oa de nu vomu voi se scimú unii de altii vomu peri ne trecutu cu totii, si apoi asiu conchide: asia dara noi romanii cu totii trebimú se facemú cauza comuna — pe catu putemu — si prin urmare dara odata se ne ingrigimú, se ne pnemú în rondu a casa, dara ce se va poté dela noi se faemú catu se se prefaca si sórtea celorualti barem do suferitu; ca-ci cu totu pericululu de a mai acitiá pre cineva asuprami, cutesu a mi descoperi parerea, ca si diet'a din 1863 a facutu una dintre gresielele cele mai mari, ca a fostu separatista si n'a facutu baremu una interpelatiune în caus'a fratiloru din „partimurile adnese la Ungari'a“ fara voi'a loru, si numai pre calea administrativa! — Într'aceia acést'a e o parere pitica dupa auctorulu ei, si facie cu parerile mai întemeiate va disparé cá alte multe dorintie si pareri nemature, si caus'a ca o am descoperitu e, oa am voitu cá se remana barem pre hartia, deca numai s'a ivitu si ea în lume. — Cu cari am si gatatu.

B.

Petrosiani 10 Oct. 1866.

Suferintie pentru dreptate.

În diurnalulu maghiaru din Clusiu „Kol. Közl.“ Nr. 118 din 6 l. c. esindu o corespon-

dintia din Zlatn'a subscrisa de unu Hvasi, in care Dniului intr'alte se acatia si de persón'a mea pentru apelulu meu din Gazet'a Nr. 59, si numindume proletariu, pasiesce si mai incolo, dicundu, ca am suptu aerulu carceriloru din fortareti's Beligradului.

Ei bine D. H., eu la acest'a nu'ti respundu alta, decatu, ca Dniata cá locnitoriu in Zlatn'a trebue se scii fórtá bine, ca eu cá unu omu fara de derogatoria si meseria, traiescu singuru numai din mosi'a mea propria, eredita dela mosi stramosi, si — dupa córnele plugului meu; precum si acea, ca fanili'a mea, e una dintre cele mai vechi ale satului nostru si dupa darea, care o platescu pre mosia, am dreptu de alegere, adica sum censistu.

D. H.! Dniata dóra pentru aceea me numesci proletariu, pentruca me vei fi vedutu cu bicifulu pre umeru? Bine, se fia, mie nu'mi pasa de numirea Dtale si a consociloru (intre earii sunt si unii romani retaciti, pentruca eu mai bucurosu voi remané pre longa plugulu si mosiór'a mea, decatu se fia de acei nemesemberi de ai Dvóstra, carii vinu pre la noi cu dasagii infoiati de óle, arniciu, si piperiu, de le dau pre cucurudiulu nostru; si de acei urfiskam, carii vinu cu sul'a in straitia din satu in satu spre a cósa inoaltiamintele proletariloru nostriu totu pentru cucurudiu *).

Ce se atinge inse D. H. despre carcerarea mea, déca nu scii séu nu voiesci a sci starea lucrului, éca aci ./.. ti acitudu suplic'a celoru 4 comune romanesci din diosu de Zlatn'a dto. 14 Nov. 1860 Nr. 7649, subscrisa de 6 preoti si mai multi reprezentanti. Din acésta suplica vei cunosce D. H., ca acesti romani impreuna cu subscrisulu, pre tómeiulu ord. gubern. ddo. 14 Nov. 1852 Nr. 8314/2230 si a celoru minist. dto. 25 Aug. Nr. 9523 si 20 Dec. 1859 Nr. 12466 nu au pottitu alta decatu dreptulu si respectarea limbei sale care si atunci cá si acuma (?) fú vatamata in dereptulu seu.

Apoi pentruca am lucratu cu aceea suplica, si am subscrisu ómenii, pentru aceea judece dara onoratulu publicu, ca óre facutam eu ceva crima, catu ómenii de calibrulu Dtale si respective, instrumentulu olicei Dvóstre, evreulu din Galatiu — se me incuse cá conturbatoriu de poporu, agitatoru, bujtogetó, si altele; in urma careia apoi firescu fusei sub cercetare la tribunalulu militariu, si pana decurse cercetarea inasa, detienutu in 6 septemani in fortarétiá; éra in urma dovedinduse diavolescile intrigi, fusei éra si eliberatu cá nevinovatu.

Atata 'mi tienui de datorintia D. H. a 'ti respunde pentru salvarea onórei mele, decatu la celea alte barfele din „K. K.“ Nr. 118 referitóre la intemprarele din 1848 si la poporulu nostru — ne cunoscundute cine si ce feliu de creatura esti, nu aflu lucru vrednicu de a me mai lasa in vorbire cu Dniata; — ci te provocu cu tóta seriozitatea, ca déca negociulu Dniitale scosu in piati'a publicitatii, e adeveratu si nu falsu; — stai lenga elu cu numele celu adeveratu, si nu te ascunde dupa coulis'a pseudonimului, cá se sciu cu cine, si ce am de a face; si apoi atuncia cu cea mai mare placere 'ti voi redica manusi'a; — éra pana candu pre terenulu publicitatii te vei presenta cu larva, si nu cá barbatu cu fruntea sarina sub nume adeveratu — pana atuncia ne respundenduti la celea rezervate — te voi numi de unu calumniatóre si flutore ratacitu. —

Plugariulu C. G. Colini.

Din respectu catra insemnatatea obiectului, éca publicu si susu numit'a petitione pentru respectarea limbei, atunci, candu absolutismulu ni o recunoscua, mai multu decatu ce voiescu ómenii constitutiunei din 1849 a ni o respecta acum, de sene, candu sunt obligati si de legea art. I si II 1863-4. Éca o din firu in peru:

„Inclita C. R. Pretura.

Comunele nóstre Petrosani, Galatiu, Fenesiu si Presaca, suntu locuite de unu poporu puru si nemestecatu, adica de romani, carii nu sciu alta limba decatu cea invatiata dela parintii sui, carea i cea romanésca, in acésta dar' voesc

*) Nu potu se nu reflectesu, ca or' ce stare in societate, déca e onesta, e totuedodata si stimabile, pe unu proletariu séu si pe unu tieganu de laia cu virtuti stimabile ilu pretioescu mai multu, decatu pe unu sfaratoriu din elit'a lumésca fara ómenia si fara picu de consciintia. — R.

si cere, ca dupa intielesulu ordinatiunei gubernial. dein 14 Novembre 1852 Nr. 8314/2230 si celoru ministeriale din 25 August Nr. 9523 si 20 December 1859 Nr. 12466, ca in tóte lucrurile atingátóre de sene se se intrebuintiedie numai propria sua limba romanésca, aici se tienu si Tablele aratátóre de comune si de Antistiile comunali, carii pona aci fuisse scrise in alte limbi poporului nostru necunoscute, ei ce i mai cu dorere, caci si dela cele mai ultime ordinatiuni date in cauza limbei poporului, nóa si pona scuma totu numai in limbi straine ne vinu ordinatiuni, citatiuni s. a.

Pentru acea ne ngamu dar' de Inclita C. R. Pretura se bine voiasca a ordina pentru strinsa implinire a ordinatiuniloru esite in cauza indebuintiarei limbei poporului si anumitu ca Tablele Comunelor si a Antistiilor comunali inscrise in limba straina si n'ca necunoscute, se se delature, si in loculu acelora se se apune Table scrise romanesc, asisde a si ori ce scrieri tramisa catra comunele nóstre seu catra locnitorii particulari dintr'ensele acelea numai in limba romanésca si nóa singura cunoscuta se ni se tramita.

Alu Inclitei C. R. Preturi:

Plecati servi: Moise Groza Collini, parocu romanescu in Petrosani. Nicolau Zsibeteai, par. Galatz. Michail Nikula, par. resarítenu in Presaca. G. Popovits, par. Petrosanului. Gerasim Popu, administratoru paroch. gr. cat. in Fenesiu. Ioane Triffu, inspectore de marfi. Nicola Ion, Toma Michaila I. Georg, Bucumanu Nutz, Cócaza Petru a Iankului, Nikula Simeon a Flori, Medrea Iosif, locnitori in Galatiu. Hanes Lazar, Roman Simeon, Onica Toma, Irimie Ilie, Hanes Todor, Sirbu Ioan, locnitori in Presaca. Ioane Turcu, Popoviciu Ioane, Dusia Antone, Chimpianu Angyelu, Berbecu Ionutiu, Cibia Petru, locnitori in Petrosani. Oleleu Toma, Petrutz Georg, Puscheu Ilie, Cocioaba Simeon, Aron Petru I. Antone, Serbanu Petru, Ulitio Petru, Avram Petru, Giredea Ioanes, Marginénu Simeonu, locnitori in Fenesiu.

Cei carii nu au sciutu asi scrie numele, au recunoscutu prin apasarea cu degetulu pre cruce langa numele suu.

C. G. Collini, scriitoriu de nume si de suplica, Nicolae Chimpianu, parochu Petrosani, Andrei Tomoasiu.

7649 Resolutiunea:

Suplicanti sa indreptatescu in legamintea punctului primu la norme esite in aceasta privintie, pe candu alu doilea punctu sa lasa in puterea judeiloru comunale a remane.

C. r. Pretura.

Alba Iulia 14 Fauru 1861.

Nedliozka.

pres dto. 19/2 1861 Nr. 29.“

Teaca in 23 Sept. 1866 *).

Stimate Domnule Redactoru!

Dupo ce ca Dlu M. M. dela Campia intru o corespondintia a s'a acum dupo unu tempu mai bine ca de septe luni firescu iupintenatu de unulu dintre cei laudati, in coresp. s'a tiparita in Gazeta Nr. 68 si 69 pentru neadevarurile ce le scrie intrins'a — demne de totu despretiulu — voiescu a seduce opiniunea on. publicu in privintia alegeriloru din Februaru pentru diet'a din Pest'a seversita in cerculu de alegere Mocciu din comit. Clusiuului, — te rog concedemi si mie stimate Domnule Redactoru ama esprima in sensulu celu adeveratu, asia precum au fostu.

Lasu ca ori si ce feliu de dispute asupra persoanei Dlui Hosszu Josi — cu acarni intentiuni, si simtiu natiunaliu suntemu in elaru; — ei superflue si aciasu nu mai ei demne de a perde tempulu cu densa.

Lasu ca corespondintia din Clusiu tiparita in Nr. Gazetei 26 — in care numai in catvasiu de pe fatie putarile si nazuintiele natiunale a Domniloru protopopi Elekesiu si Chetianu ei adeverate. —

Lasu ca insusi din corespondintia Dni M. M. dela Campie tiparita in Gazeta Nr. 68 si 69 — si orbulu pote videa, ca Domnii protopopi Elekes si Chetianu, in decursulu lunei Febr.

*) La repetit'a provocare o publicamu, cu acea observatiune, ca nedandune vóia a indrepta ei pastramu si ortografi'a. — R.

1866 sau prea tinuta de inalta politica a oportunitatii — si prin urmare au stricatu multu causei nationale.

Lasu ca prein acei rola a oportunitatii pene si multii de intra cei mai zelosi preotii, — ansa Dloru protopopi Elekesi si Chetianu subalterni foro se scie, sau trezitu numai cá isu seduai!

Lasu ca programulu inteligentii dto. Blasiu 25 — cá tóte celealalte care sau concipiutu in 25 ei grezitu, — si iara cu multu mai bine daca acei stimata inteligentia decideau cá subu nice onu pretestu a nu merge la Pesteá — si prein urmare nice la alegeri pentru acei dieta a nu lua parte.

Lasu — ca daca acestu programu sau redicatu la decisiunea — inteligentii dein Blasiu ar fi fostu destulu a se aduce la simple cunostintia onoratului publicu numai prein tiparirea lui in Gazeta, precum aciasiu sau facutu in Nr. 6 — analogá celoralalte programe concepute, — asternute — si publicate dein tóta Transilvania — iara nice decum a i se da acei firmitare semi officiosa, care i sau datu, si prein urmare apoi au causatu ansa a feliu de feliu de explicari sinistre, — iara altii multi precum si Domnulu Protá Chetianu au luatuo de mante!! —

Lasu ca sub ori si ce pretestu sau conditiuni a mergie la Pesteá; — nimica alta insemneadia, decatu a compromite marea decisiunea a gloriosei aduneri dein 15 Maiu 1848 dein Blasiu, — precum si prein o ne mai audita inconsequentia a contema sangele aceloru 40 de mii de martiri, carii sau jertfitu pe sine pentru autonomia patriei — si reinvierea natiunei romane. —

Lasu ca politica dubietatii — si ai conditiunareu nu au fostu bune — si prein urmare ne au stricatu forte multu, caci prein trena au venitu forte multii in confusiune de a nu sti ce face *).

Lasu, ca la tote — atitea incertitudini — dubietatii si prin urmare confusiuni, vin'a cei mai mare o porta capii nostriu bisericesci si natiunaliu — respective comitetulu nostru celu natiunale si permanentu — care din 48 nu numai ca nu e stersu si defacutu — fara in an. 1863 in congressulu natiunaliu dein Sibiuu renouitu; si amplificatu, — a carui sancte si principale datorintie era mintenu dupo inaltulu rescriptu dein 25 Dec. 1865, prein care ni sau concessu a merge la Pesteá a mislocii on. congressu natiunaliu, cari nu se pute effectui in cointielegere cu capii nostri bisericesci a se aduna — si in numele natiunei a discuta despre mergemu — sau nu — la Pesteá etc. — Si apoi in consequentia acestei decisiuni a se concipia — tiparii — si impartii programulu — protestele — si adresele etc. etc. — de care apoi ave fiescu care strinsu a se tiene —! Si in sensulu loru a se purta —! Caci astfelu ar fi disparutu tote opiniunile diverse — esprimate — si adresele in protestele dein Brasiovu Nr. Gazetei 6, dein Fagarasiu Nr. Gazetei 8, dein Blasiu Nr. Gazetei 6, dein Turda Nr. Gazetei 7, dein Cetate de balte Nr. Gazetei 10, dein Teaca Nr. Gazetei 11, Desiu Nr. Gazetei 6 — si altele de care acum in pripa numu aducu aminte ca in care numerii sunt tiparite.

Lasu ca Domnii preotii nostri in genere, si mai alesu cei dein diecesa Blasiului isiu insusiescu siesiu o prea mare aroganti'a — vis a vi cu inteligentia mireana se porta contemnativu — si voru a crede, ca numai densii potu, sciu, si lise cuvine a face totu!

Candu apoi Domne! de conducerea loru cei fora programu si principiu ce te fereasca bunulu Ddeu, — caci multi dintra densii pentru onu blidu de linte — si pocalu de vinu ungurescu, isi uita de datorintiele, si obligamintele suale — ba nu arareoru se facu de risul — si bajocura acelora — dein a caroru mani si demandari primescu acelea sfermaturi, pentru care nu numai cá vendu interesele natiunale,

*) Redactiunea in Nr. 3 alu Gazetei a. c. a fostu cea de antania, care a defatuitu alegerea si mergerea la Pest'a, vedi pag. 10 si corege: „Et non fassurus nisi urgeret ultimus ardor.“ Altii apoi, in contra opiniunei Redact. s'au decisu la alegeri, vedi Nr. 5 Turd'a etc. Si noi cu muntenu remaseramu isolati. Gazeta a servitu apoi maioritatii nu oportunitatii, cá se nu faca unu altu fiasco, inse numai in intielesulu otaririi dela Turd'a, apoi in tóta tíer'a se scia, ca Red. a fostu in contra. Nu i asia? Unu Domnu inse me apostrofa, ca eu facui confusiunea cu alegerile. Vedi Dle, ca n'ai dreptu. Documentezu acésta si mai poternicu, déca pretindii. — R.

ci in rangulu care ilu au de protopopi se ducu si pe multi zelosi fiii ai natiunei — ansa Dloru subalterni.

Lasu ca respectivele ordinariate pe astfelu de protopopi, ca seducatori — si stricatori ca-seloru — nu numai ca nui pedepsescu — sau celu pucinu nu numai ca nui facu attenti — si nui proprescu dela astfelu amestecu seducatoriu, — oi dein contra de si faptele loru sunt date publicitatii, — se bucura de cei mai mare partimire a respectiveloru merite ordinariate. — Iara din contra cei mai zelosi — activi — si anteluptatori sunt persecuati — contemnati — si despretiuiti din parerea resp. mai marii.

Eu credu ca on. publicu ne va souti dela producerea exemplorulu — ce in casu dao saru pretinde, cu nenumerate asi pute servi — inca pote si cu de acelea, care pona acuma on. publicu nu sunt intogmai cunoscute — amu numai atata se insemnu, ca cei mai multi dintru acestia se tienu mai cu sama de dieces'a Blasiiului. — (Va urmá.)

UNGARIA. Peat'a 12 Nov. Nu am neci o temere, cumca imparechiarea partiteloru maghiare merge pana 'a fi periculósa natiunii, cum se intempla acést'a pe la alti ticalosi. Tooma cetimu, ca au si facutu intre sene unu compromis, pentrucá se'si retraga toti operatle comisunii de 67 si se se infaciasiedie la dieta cu „non possumus“. Apoi Jókay ése cu programulu seu exclusivu maghiaru: corón'a Ungariei se o facemu puternica, de altii nu vremu se scimu. —

AUSTRIA INFER. Vien'a. Mai. S'a imp. se întórse din calatori'a in tierile cercate de calamitatile resbelului in 9 Nov. catra séra, fiindu primitu la curtea trenului de tóte notabilitatile si corporatiunile Vienei si salutatu de catra consululu resiedintiei Dr. Zelinka, candu binevoi a respunde:

„Me bucuru, ca Dvóstre, Domniloru, a'ti venitu spre a a Me asteptá aici. E cea mai urgenta a Mea dorintia, si cea mai buna vointia a inaintá interesele industriei si ale comerciului si facu contu la conclucarea industriariloru din totu imperiulu, inse anumitu a celoru din Vien'a.“ Vivate entusiastice se repetira.

— Patriotismu militar. Comand'a regim. 52 archiducele Franciscu Carolu cu cerculu inrolarei la Pecs in Ungaria cu ordinu din 17 Oct. a. o. a publicatu dreptulu statariu, pentruca soldatii desertésa. —

Cronica esterna.

ROMANIA. Bucuresci 2 Nov. Alegerile se intetiescu, Rosii si Albii esu campetundenea victoriosi. Rosetti, Brateanu, Mehedinianu si Caloglu ressira in Bucuresci. Boierimea patriota a esitu preste totu la reprezentarea natiunei, averea si capacitatea, numai se nu pasiesca de pe terenulu principiului: „Sciinti'a e puterea“, candu va sci lega mai bine si tieranulu opinioile. —

— Cinci mil. de franci prin D. Halfon se aducu, cá imprumutu de statu? póte acele sunt majile cele 16 de aur, ce trecura prin Brasiovu dela Vien'a-Pest'a. —

Craiova 13/1 Nov. Primiramu si noi, p'aici, cu bucuria scirile din Clusiu, publicate in Nrulu Gazetei 74, despre re'ntorcerea Escelentiei Sale contelui Foliot de Crenneville gubernatorulu Transilvaniei, dela Vien'a la posulu seu, fiindca acestu faptu garantéza din nou autonomi'a Transilvaniei, atacata cu atatu impe-tuositate de catra antagonistii Dv., de catra maghiari.

Asemenea primiramu cu bucuria scirea despre ordinatiunea ministeriului austriacu, in priviati'a inaintarei telegramelor, in fia-care limba din cele usitate si recunoscute cá oficiali, in imperiulu austr. Firesce, ca bucuri'a nostra se estinde mai multa asupra limbei romanesci. Dar' nu ne spuserati ca, acést'a ordinatiune se intielege numai despre interiorulu imperiului, séu ca ea se intielege si in priviati'a telegramelor inainte si viceversa primite din Romani'a.*) Facia cu acea ordinatiune se voru poté aplicá, de

*) Din si in Romani'a mersera si mai 'nainte telegrame in limb'a romana. — R.

a-ci inainte, la telegrafusi juni romani, de aceia, cari nu cunoscu tocmai perfectu limb'a germana, pr. sunt d. e. cei ce esu din scólele Blasiiului, Beiusiului si ale Clusiiului. Telegraf'i'a este o arte fórte usioru de invetiatu. Ea este multu mai usiora oá stenografi'a. Afara de acést'a junimea isi insusiesce astadi teori'a ei din scóla, fiinduca se propune, séu trebue se se propuna in fisica, atatu in gimnasiulu inferioru, catu si in celu superioru. Eata deschisa mai multu, cu o cariera si pentru tenerimea romana, care pan'acum radima mai numai in jure si in teologi'a, in catu nu le mai ajunge pana dopa di-sele. Pre la noi vorbescu scolarii intre sine, prin semne telegrafice, batendu cu degetele pe banca, din osebite parti ale clasei, fora de a scóte o vorba din gura; ba ei se potu intielege chiaru si din osebite clasi, batendu cu pumnulu séu cu o buosta de lemnu in parete. Éca folosulu telegrafiei predate in scóla.

Intindiendu ne pan' aici, mi veni a minte folosulu desemnului ce l'ar' trage pentru sene tenerimea romana, mai vertosu din scólele Blasiiului, caro e mai tare lipsita, cá altele, de cunosointie practice, — déca i s'ar' predá desemnulu si inoa, in clasile inferiori cá studiu obligatu. Inse despre acést'a meteria altadata, candu voiu avé tempu mai multu . . .

Prea bine faceti, ca ati resuscitatu cestiunea ortografie. E lucru cu scopu cá ea se fia desbatuta din tóte partile; se fia sucita si intorsa si pre facia si pre dosu, pana la timpulu, candu se va aduna societatea literaria filologica la Bucuresci, cá ast' forma membrii societatii se aiba materialu de ajunsu la stabilirea unei ortografie unice si comune. Spre acestu scopu ve impartasiescu si eu unu modelu de ortografia, ce se intrebuintiéza in cancelari'a liceului de aici, si se predá in clasile superiori de catra auctorulu ei d. directoru alu liceului si profesorulu de limb'a latina si romana. Autorulu artielului „Preaplecata rugamente catra ddni filologii“, lu va poté folosi cá si pre alte documente de acést'a natura, cum-i va placé. Numai lu rogamu se nu confunde neci dlui imperfectulu pute a cu infinitivulu a poté. — Silvanii.

P. S. Audimu ca d. Stratu ministru de cultu si instructiune, espiandu-si pecatulu comis cu amanarea intrunirii societatii literarie, pana la anulu, vre se o conchiame mai curundu, adeca celu multu pana la Maiu viitoriu, de cumva pan' atunci va fi totu dlui la putere. P'aici s'a privitu acea amanare cá unu actu séu pasu retrogradu alu ministeriului boereson. S.

MAREA BRITANIA. Londinu. Diurnalulu „Times“ comentandu programulu minist. Beust face nescie descoperiri pré importanti, care in momentele situatiunii de facia a Europei si mai vertosu in turburele formarii nóueloru aliantie, si venarea scopuriloru loru, vérsa multa lumina. Deaceea scótemu din acelu comentariu urmatórele. „Times“ dice, ca regimulu prusianu, pe catu scie elu, a responsu la pacificele deohiarari ale fostului seu inamicu (Beust) cu o recunoscintia rapede si amicala. De aici deduce, ca intre Austri'a si Prusi'a trebue se se nasca in fapta cele mai intime relatiuni si deoatu amicitia, fiinduca ambele simtiescu necesitatea unei aliantie mai strinse. Beust erá ducele partitei marei Germanie, care vré se contopésca tóta Austri'a cu federatiunea germana si se formese unu statu intregu de 60,000.000 suflete Inse planulu acest'a s'a deochiatu prin rivalitatea Austriei si a Prusiei. Batali'a dela Sadova a adusu dupa sine in starea lucruriloru o puternica modificare. Austri'a instrainata de catra Germani'a a parasitu idea de a mai luá asupra-si conducerea. Déca Austri'a, dupa cum se esprima br. Beust, se desbraca de or-ce patema si rancóre redicanduse mai pre susu de umilirea cea próspeta, ar' poté ambe aceste dóue state, Austri'a cu Prusi'a, se se aliese pentru totudéuna.

Lumea inse e alarmata de o aliantia pruso-rusésca. Noi audimu despre proiectele ambeloru acestoru poteri care au de scopu a preface in bucati pe Austri'a si a nimici pe Turci'a. Rusi'a se capete tiermii Dunarei pana la marea négra si pana la Bosporu; ér Prusi'a tóta Germani'a. Nóue nu ne face vre o impresiune deosebita neci acést'aneoi armarea Rusiei. Ambitiunea Rusiei si a Prusiei, ce e dreptu, nu mai are margini, si cea din urma n'ar' pré

fi conscientiósá intru alegerea mediulócelorulu sale, dar' interesele Prusiei si ale Rusiei nu potu merge paralelu neciodata unele cu altele. Néci unu scopu de a se mari pre sine nu póte aduce pre Prusia pana intr'atát'a, catu se lasé in manile Rusiei regiunile Dunarii de diosu. (Istrulu la romanii antici. Romani'a si Bulgari'a de adi se intielege?) Prusi'a si Austri'a s'au instrainatu dintreolalta, inse afora de Germani'a interesele loru sunt totu de un'a si aceeași natura. Diace in interesulu Prusiei a sprigini pe Austri'a in contra Rusiei si in contra ver-carui altu dusmanu, si Austri'a se póte radimá totudéuna in ajutorulu Prusiei. (Ajutoriu de a disparé mai inte de pe teatrulu vietii?). Denucierea minist. Beust, cá dusmanu alu regimulu prusianu, trebuica se sternésca credinti'a, cumca Austri'a nu iea, nu privesce batali'a dela Sadova cá unu ce definitivu, ci astépta numai tempulu de revanche de resbunare. Inse vre-o cateva cuvinte din culararea min. Beust trebuica se imprastia temerile ominóse. Unu programu ministerialu, ce e dreptu, se póte dá publicitatii cu scopu de a acoperi adeveralu; inse noi avemu temeiu pré deajunsu a crede sinceritatii dechiaratiuniloru austriace. Pacea e pentru Austri'a o necesitate. — In calcaiulu artielului enumera dificultatile, ce ar avé br. Beust a-le invinge cu germanii si protestantii in lupt'a cu deosebitele natiunalitati, ou Jesuitii si Concordatulu. In asemené impregiurari cu greu va simti mancarimea a se mai arunca si in incurcaturile ésterne; cea mai secura sperantia de rezultate pentru elu ar fi dar' a castigá amicitia Prusiei si a'si aseourá aliantia acesteia.

In Marea Britania ferbe mereu sangele in vinele politiciloru pentru introducerea reformei electorale, ad. pentru latirea dreptului de reprezentatiune pe bazea unui censu mai micu, ma meetingurile de dieci de mii ómeni lucra spre scopulu acesta luminandu idea si ilustrandu folósele ei, care din totu respectulu potu fi mai considerabile, decatu tiermurirea dreptului politicu la o oligarhia, la o aristocratia si plutocratia putreda, care nutrita de ambitiuni si netolerantia si dedata a trai din sudórea si munca poporului, omóra redicórea spiritului, care singuru da viatia. Poporulu Angliei se apropria de adoptarea principiului votului universalu, care inse la popóre nemature politicesce servese pre lesne la imputerirea absolutismului, déca le lipsesce cultur'a spiritului. —

In FRANCIA se straforma sistem'a militaria. — In Ispaci'a la Barcelona se incepù revolutiunea lui Primu in contra lui Narvaez; altu ceva memorabile nu avemu. —

Novissimu. Telegramu. Vien'a

15 Nov. „Pres'a“ aude: Rescriptulu catra diet'a unguésca, care nu conditionésa reactivarea legiloru din 48 dela o revisiune precésá, vré detóri'a de statu cá indivisibila, negótiále ésterne, de resbelu, finantiele statului si sistemulu contributiunii, vré a se recunósce cá unu ce comunu.

„Telegrafulu Rom.“ telegarfésa diu Brasiovu acestea: „Plenipotinti'a imputernicita de unu Brasioveni pentru Baritia si Ratia adi iuapoiduse s'a raptu.“ (!!!)

Vomu reveni in Revista.

Indreptare: In Nr. tr. colón'a 3, ser. 45 dupa provocatu e punctu; oi — fara i; limbii; in fine: amenintatiórie scl. —

Nr. 148/1866.

2-3

Edictu.

Ilie Dumitrénu din Firiza comitatulu Satumarelui gr. cat. in 1848 asentatu la militia nerepresentanduse de atunci la muierea s'a Ióana, carea a miscatu procesu in contrai, prin acést'a se provoca: cá intru unu anu dela datulu acestei publicari se se infaciasieze la acestu tribunalu matrimoniale, ca-ci altcum si fara densulu se voru decide cele prescise prin legi in canone.

Din sesiunea trib. matrimoniale din Gherl'a tienuta la 23 Augustu 1866

Cursurile la bursa in 16. Nov. 1866 sta asia:

Galbini imperatesci	—	—	6 fl. 3 cr. v.
Augsburg	—	—	126 „ — „